

14-11-2024

Ansøgning om foretræde for Beskæftigelsesudvalget om digitale retssikkerhedsmæssige udfordringer i jobcentre og Ankestyrelsen

Til Beskæftigelsesudvalget,

Jeg ansøger hermed om foretræde for Beskæftigelsesudvalget med henblik på at drøfte de retssikkerhedsmæssige udfordringer, som lukkede postsystemer i jobcentre og Ankestyrelsen skaber for borgerne. Særligt manglende aktindsigt og muligheden for at følge sagens dokument flow er problematisk, da det i sidste ende svækker borgernes retssikkerhed.

Baggrund og relaterede sagsområder

Jeg har tidligere været i foretræde i Socialudvalget, hvor vi drøftede lignende udfordringer vedrørende manglende aktindsigt i sager om tvangsanbringelser, hvor borgerne oplever samme problemer med de lukkede kommunikationskanaler og postsystemer, som ikke er integreret i portalløsninger. Samme type problematik påvirker borgernes sager i jobcentrene, særligt i sager om visitation, pensionsbehandling og udveksling af oplysninger med kliniske funktioner. Lovgivning på tværs af disse sagsområder ser ud til at understøtte anvendelsen af lukkede kommunikationskanaler uden tilstrækkelig gennemsigtighed.

Lovgrundlag og retssikkerhedsmæssige problemer

Offentlighedsloven og forvaltningsloven tilkender borgerne ret til aktindsigt i sagsbehandlingsdokumenter. Men i praksis betyder lukkede systemer i jobcentre og Ankestyrelsen, at borgere har begrænset mulighed for at sikre sig, at deres oplysninger håndteres korrekt, og at alle akter i sagen kan ses af de rette aktører. Dette problem forstærkes, når sager sendes videre til Ankestyrelsen, der ved lov er fritaget for visse aktindsigtskrav, og som også benytter egne interne postsystemer. Dette skaber ikke blot udfordringer i forhold til gennemsigtighed, men rejser også spørgsmål om borgernes ret til at holde deres sager inden for de relevante ministeriers ressortområder.

Risiko for inhabilitet og manglende sikkerhed i sagsbehandlingen

Det nuværende system giver anledning til bekymring om, hvorvidt borgers sager i tilstrækkelig grad holdes inden for det rette ressortområde, og om dokumenter utilsigtet kan blive læst af modtagere uden partstatus eller habilitet i sagen. Den begrænsede kontrol, borgerne har over dokument flowet, kan føre til, at sager og akter behandles af personer uden retmæssig tilknytning til sagen, hvilket kompromitterer borgerens ret til en objektiv og rets sikker behandling.

Anvendelse af eksterne aktører og AI-baserede løsninger

Der er set eksempler på, at kommuner og jobcentre anvender eksterne aktører og AI-løsninger i sagsbehandlingen uden borgerens klare og informerede samtykke eller aktindsigt i, hvordan disse systemer påvirker deres sag. Anvendelsen af AI og eksterne aktører bør altid fremgå klart i sagsbehandlingen og understøttes af mulighed for fuld aktindsigt, så borgeren kan følge med i og forstå, hvordan disse analyser og beslutninger bliver truffet.

Forslag til løsning

For at forbedre borgernes retssikkerhed og gennemsigtigheden i sagsbehandlingen foreslår jeg følgende:

Etablering af en portalløsning, hvor borgerne får adgang til alle akter og korrespondance i deres sag, som vi kender det fra domsportalen på Domstol.dk. En sådan løsning vil sikre, at alle relevante sagsakter er tilgængelige for borgeren og forhindre, at aktindsigten begrænses af lukkede interne systemer.

Indførelse af skærpede regler for inhabilitet og korrekt dokumenthåndtering, så sager forbliver inden for det rette ministerielle ressortområde, og kun personer med korrekt habilitet og partstatus kan få adgang til sagen.

Tydelig og gennemskelig brug af eksterne aktører og AI-systemer i sagsbehandlingen, herunder klare retningslinjer om aktindsigt i alle AI-foretagne analyser og beslutninger, samt informering af borgeren om brugen af eksterne aktører i sagsbehandlingen.

Anmodning om handling

Jeg håber, at Beskæftigelsesudvalget vil tage disse forhold op til drøftelse og overveje lovændringer, der kan beskytte borgernes retssikkerhed og sikre, at alle akter og bilag i en borgeres sag holdes inden for det relevante ressortområde og behandles af habile aktører med partstatus. Det vil ikke blot styrke borgernes tillid til systemet, men også forebygge misforståelser og fejl i sagsbehandlingen.

Jeg takker for muligheden for at få foretræde og ser frem til udvalgets overvejelser om forbedringer, der kan fremme retfærdighed og gennemsigtighed i sagsbehandlingen.

Med venlig hilsen,
Susanne Schwaner Ottosen
Nykøbingvej 9
4200 Slagelse
28 91 25 26
Stimor@mail.dk